

Савецкая БЕЛАРУСЬ

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
Менск, Літэрацка-выдавецкі аддзел Палітычнага ўпраўлення Заходняга фронту.

ВЫДАНЬНЕ РЭУКОМУ САЦЫЯЛІСТКАЙ САВЕЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСІ. № 25 (35). Нядзеля, 12-га верасня 1920 г.

Мы дужэйшыя, чымся раней.

Наш атрад ад Варшавы вярнуўся з бач буржуазна-дэмакратычнага сьвету, выявіў, як наш поўны разгром. Чым больш паміжнародныя абрабелі былі напалоханы магутным маршам Чырвоных палкоў на Варшаву і Львоў, тым галасней, тым пісклівей яны завывлі ад радасьці, калі дайшлі да іх першыя чуткі аб нашых няўдачах. Яшчэ выразней тая перамена, якая зрабілася з буржуазна-шляхецкаю хэўрай у Польшчы: ад сполаху і расьцерапанасьці, ад голасу і модлаў прыгнятацелі польскага народу перайшлі зразу да поўнага спэяньня дасягнуўшы ўспехаў. Польскія газеты зноў успомнілі аб граніцах 1772 году. Польская дэлегацыя ў Менску папробавала загаварыць моваю пабядзіцеляў, як і ў тые дні, калі Пілсуджкі і яго Патэч (быўшы мінстар заграўнічых спраў) „прыказвалі“ Савецкаму правіцельству прыслаць сваю дэлегацыю ў Барысаў.

Але цяпер хваля радасьці ўсясьветнай буржуазіі ўваходзіць патрошку ў берагі. Здарэньні выстойваюцца, і даскаялая іх значнасьць в ходзіць наверх.

Што зрабілася? Хто пацярпеў паражэньне?

Калі мы настойна прапанавалі польскаму правіцельству мір на самых выгадных для яго варунках, тады штаб Заходняга фронту быў у Смаленску. Полацк быў пад агнём польскае артылерыі. Фронт праходзіў паміж Барысавам і Оршай. Гомель быў пад пагрозай, і польска-пятлюраўскае войска знаходзілася на адгове некалькіх пераходаў ад Кіева. Армія Пілсудзкага перайшла ў наступ і заўладала Кіеўскімі ваколіцамі. На гэта ні чым ня выкліканы наплыў удар мы атказалі супроціў ударам. З непаўназначаным уздымам наша Чырвоная войска ачысьціла захопленыя абласці Украіны, аслабіла Бела-

русь і Літву і глыбока ўрэзалася ў Польшчу. У сваім палкім пазьве нашы дывізіі нямінуча расьцягнуліся, адарваліся ад тылоў, аслабілі машыну зьвязі і ўправы і тым самым сталі больш чуткімі да удараў ворага. Наткнуўшыся ля Варшавы на сабраныя ў адно месца сілы, Чырвоная войска адыйшо назад. Разумеюцца, гэта буйная няўдача. Але гэтыя няўдачы ня мінучы ў вялікай вайне. Вайна ідзе не па часамеру, дзе рух кожнага калісца, кожнае стрэлкі вылічан па сякундах. Вайна—сіберная барацьба двух магутных сілаў—нямінуча зьмьгана з нечаканасьцямі, у асобку наша маняўровая рэвалюцыйная вайна.

Але якоў агульны skutak наперад ішоўшых апэрацыяў?

1. Армія Заходняга фронту прайшлі ўперад ад 500—600 вёрст і адступілі ад супроціў-удараў на 200 вёрст. Гэтым чынам, мы наогул насьцунулі ўперад на 300—400 вёрст. Штаб Заходняга фронту з Смаленску пераехаў у Менск, які яшчэ ня так даўно быў у руках польскай шляхты. Украіна ачышчана. Літва самастойная. Беларусь свабодная.

2. Вычарпаўшы свой зарад, белапольскае войска спынілася. Чырвоная войска агрудзілася на новых пазыцыях і аднавіла сваю машыну ў больш крэпкім выглядзе, чымся калі б то ні было. Старыя салдаты, загартаваныя ў бойках на ўсіх фронтах Савецкай Расеі, ачухаліся пасля часовай няўдачы і крэпчай сьціснулі рады. Сьвежае папаўненьне ўліваецца ў старыя дывізіі шырокім жарлом. Дабрахвотнікі, камуністы, сябры рамясловых саюзаў ідуць на чале новага папаўненьня, натхняваючы іх прагай да паборы.

3. Нязначныя раўняючы траты матар'яльнае часткі арміі атплачаны з лішкам. Перабой ў снабжэньні, вызванне адступленьнем, цяпер папраў-

лены. Харчаваньне арміяў а кожным днём ідзе паўней і правядловей.

4. Камандаеры, камісары і чырвонаармейцы бліжэй пазналі ворага і азнаёміліся з дарогаю ў Варшаву.

5. Мяжа фронту праходзіць на 400 вёрст далей ад Масквы, на 400 вёрст бліжэй к Варшаве, чымся праходзіла перад польскім наступам на Кіеў.

Вось якавы skutki. Мы зрабілі пляхэцкай Польшчы магутны удар. І мы чуюм сябе

зараз больш, чымся калі-б там ні было, могучымі зрабіць другі удар, больш магутны, ніж першы.

Мы дужэйшыя, як былі. І мы дужаем кожны час. На ўсім фронце ідзе крэпкая і дружная работа. Ні адна гадзіна не павінна быць страчана.

Заходні фронт выпяўніць свой абавязак перад стварэньняй яго работніцка-сялянскай Расеяй.

Л. Троцкі.

Абарона Савецкіх Рэспублік.

(Весткі з фронту, адтрыманьне ад Палкаго Штабу Рэвалюцыйнага Ваеннага Савету Рэспублікі за 10-е верасня).

Заходні фронт.

Паўдзённа-заходней Герадні ідуць далей бойкі мясцовага значэньня.

Усходней Барэсьця ідуць бойкі ў ваколіцы станцыі Жабінка.

Паўдзённа-Заходні фронт.

У Уладаўскай і Уладзімір-Валынскай ваколіцах нашы часці вядуць бой на ліквідацыі праціўніка, які пераправіўся ў некаторых мясцох на правы бераг Заходняга Бугу.

У Львоўскай ваколіцы упартыя бойкі за аўладаньне м. Бука, прычым намі захоплены 100 палонных і 2 гарматы.

У Рагацінскай ваколіцы упартыя бойкі з пераменнай удачай.

Паўдзённы фронт.

На Крымскім участку нашы часці занялі рад сяленьняў у 35—20 вярстох на поўдзень ад Арэхава.

Рух рэвалюцыі на ўсім сьвеце.

Рэвалюцыйная зараза.

Рэвалюцыйная зараза ахапіла ўвесь сьвет. Судзічы па народніх вестках, выпадкова папаўшых у друку газеты даюць зразумець, што адначасна з гэтымі весткамі была зроблена пастанова правіцельства аб павялічэньні ў 2 1/2 разы пэнсіі салдатам, даўшы ім апроч гэтага адзін вольны дзень у тыдзень.

паўдзённы фронт у дзёнай рабоце ўсяго сьвету.

Продэмарні ідэі ўсяго працоўнага і дзёна, якіх усе арміі ангаліскага імператара пераўсюду стаяць перад сабою. Рэвалюцыйнае сьце...

З'езд народаў Усходу.

Усе прамоуцы на з'ездзе ў Баку клічаць народы Усходу аб'яднацца вакол Расейскай Савецкай Рэспублікі, на якім

Урангэля уцякаюць

„Военный Голос“ арміі Урангэля пішэ моладзь уцякае ескі арміі.

Урачыстае пасяджэнне у Гарадзкім тэатры

10-га верасня.

Тэатр быў перапоўнены. Аб'яднанае пасяджэнне адчыніў а 9 гадзіне увечары старшыня Рэв. Камітэту тав. Чэрвякоў.

Прамова тав. Чэрвякова.

Перажываемы намі момант вельмі сур'ёзны. Наш наступ палікі прыстанавілі. Савецкая Беларусь знаходзіцца пад пагрозай шляхоцкага наваду. В гэтага становішча ёсць толькі 2 выхадзі: победа, або сьмерць. Мы аб'яднелі, зруйнавалі, але з яшчэ большымі сіламі будзем змагацца з ворагам. У момант, калі рашаецца лёс рэвалюцыі, пралетарыят Менску шчасліў вітаць дарагога госьця, правадзіра Чырвонай арміі, старшыню Рэв. Ваен. Савету Рэспублікі тав. Троцкага.

Пасьля тав. Чэрвякова пачаў сваю прамову тав. Троцкі.

Даклад тав. Троцкага.

„З самага пачатку існавання Савецкай улады мы ня выходзім з баёў, і наша ўвага пераносіцца з хронту на хронт. Не дасьнелі мы разьбіць Калчака, як з'явіўся Дэнікін; разьбілі Дэнікіна—на зьмену яму прыйшлі Юдэніч, Урангэль, паднялася белая Польшча. Набелны мяьліся з няўдачамі, і увесь край перарабіўся ў асажланую крэпасць.

Яшчэ нядаўна ворагі нашы распаўсюджвалі міпу-плёкат дзе граніцы Савецкай Расеі былі нарысаваны недалёка ад Масквы і мелі форму чарапа. Мы былі адрэзаны ад масоў. Буржуазія розных на роднасьцяў рыхтавалася нас зьнішчыць.

Але ўсе хронты зьліквідаваны. Усе банды зьнішчаны. Багатыя класы поўдзень зноў у нашых руках. Данецкі вугаль, кубанская пшаніца, белінская нафта з'яўляюць стамлены арганізм Рэспублікі працоўнага люду.

Праўда, будучая з'ява яшчэ будзе галоўнаю, але лягчэй прайсьцім яе, калі ў нас будзе адна пралетарыяцкая дэмакратыя.

З гэтай барацьбы пераможна выйдзе толькі адна пралетарыяцкая дэмакратыя. Усе астатняе—аўтарскія маганьні.

На поўдні мы яшчэ не скончылі сваёй справы, але ўсё мае сваю чаргу. Урангэль з'яўляецца апошняй надзеяй усясьветнай контр-рэвалюцыі, апошняй стаўкай парыжскай біржы дзеяў адбываюцца ў Расеі старога рэжыму пад новымі шыльдамі.

Дэсат Урангэль на Каўказе быў зьнішчаны. Буржуі так сама спадзяваліся на паўстаньне казакоў у час у тылу, але гэтага не адарылася. Данцы і кубаньцы зналі, што калі яны моцны і упарты, дык камуністы яшчэ болей крэйкі і болей упарты.

Німа сумненьня, што ў гэтую восень Урангэль зусім будзе разьбіты.

Там Чырвоная армія пераробіцца ў вялікую сілу на польскім хронце.

Польскі хронт быў нам навізаны. Мы дмагаліся ўсімі сіламі, каб дыплёматычным чынам дэбіцца пачэснага міру, не зьвартуючы ўвагу на прычтаньні інтэлігенцыі, якая казала аб унізцельнасьці вядзеньня перагавораў з панами.

Дзеля падчы перадышкі рабочым і сялянам, пэўна ў намінучасці сацыяльнай рэвалюцыі на Заходзе, мы гатовы былі зрабіць буржуазеі Польшчы значнае ўступкі.

Нам гэта не ўдалося.

Пры наступе паны спадзяваліся на развал нашага транспарту, але яны абмануліся. Дзякуючы надзвычайным стараньням пралетарыяту, мы надзялі ремонт чыгункі на значную вышыню.

Мы патрпілі хутка перакіньце войскі і навясці на нам вялікае паражэньне.

Цяпер многія таварышы знаходзяцца пад уплывам апошняга няўдач. Калі ўдманца ў тое, што адбылося за апошні час, дык акажацца, што некід асобных прычын для трывогі няма.

На вайне, дзе чарадуецца удары і контр-удары, самая арганізаваная і натхнёная армія можа часова адхісьці пад націскам найлепшых сіл ворага.

Быў час,—німа чаго хвад—калі мы думалі пераправіць штаб Заходняга хронту ад Смаленску ў Цьвер. Цяпер штаб знаходзіцца ў

Менску, у сэрцы вызваленай Беларусі, на 400 вёрст далей ад Смаленску і на 400 вёрст бліжэй да Варшавы.

Наш хронт цяпер мацнейшы і пэўнейшы ў сябе, чымся да апошняга наступу. Мы павінны гэта памятаць. І калі польскім паном мала адной лекцыі, мы ім зададём другую, наясём акачацельна ўдар!

Сакрэт забод Чырвонай арміі ў гераізме чырвонаармейцаў, у няўхільным жадацьні паведы з боку каманднага складу, у ўмелым кіраўніцтве ваеначальнікаў, у злезнай злучнасьці камуністаў і членаў прафэсыянальных саюзаў.

А галоўны фактар нашай непавядзімасьці—гэта рабоча-сялянскі склад Чырвонай арміі. Нас ня пужаюць часовыя няўдачы і адступленьні.

Мы зусім не праўялічваем, калі скажам, што 200 вёрст атходу Чырвоных палкоў ад Варшавы пашлі нам на карысьць. Чырвонаармейцы азнаёмліліся з дарогай на польскую сталіну і, у выпадку неабходнасьці, пойдучь па праторанай дарозе, і Чырвоны сьцяг закрусеўца над сьценамі Варшавы.

Вайна—суровая справа руйнаваньня і нішчэньня. Вайна разарае і распыляе народныя багачы, падрывае дабрабыт нашых рабочых і сялян.

І ўсё-ж такі чырвонаармейцы, не ў прыклад сваім ворагам, зваюць, што толькі паведа дасць ім вызваленьне, што жыцьцё без паведы горш сьмерць, што мірнае, спакойнае, працоўнае жыцьцё не магчыма пад ботам ахранныка, паншчынай памешчыка і тыраніяй хвабрыканта.

На усім сьведзе, за выключэньнем Сав. Расеі, пануе ўсемагутная Антанта.

Калі-б наша сіла скалхнулася, дык капіталістычны патоп дзяржаваў занявольніц пракаціўся б па нашых чарапах і грудзях, і наступіла-б рэакцыя, нябачаная ў гісторыі новага часу.

Недарэмна рабочыя ўсіх краёў з надзеяй пазіраюць на Маскву. Масква—симвал, Масква—сьцяг усясьветнага пралетарскага руху.

Да нас прыяжджаюць деле-

гаты рабочых з Заходу. Яны вучацца на практыцы, як дэбівацца набелы над буржуазеяй і ўстававіць дыктатуру пралетарыяту.

Чырвоная зарніца абхапіла ўвесь сьвет.

У Азіі Бухара стала Савецкай. У Італіі можа зрабіцца рэвалюцыя з мінуці на мінуцу.

Гісторыя працуе за нас, і ніхто ня можа спыніць яе ходу. Лейд Джордж, адна з разумнейшых шэльмаў усясьветнага капіталу, ня ведае на што яму рашацца: утварыць з намі мір, ці ваяваць далей.

— Вельмі позна,—аткажам мы—вы спазьніліся. Мы хочам міру, але не баімся вайны, а воеь для машэньнікаў усясьветнай біржы німа розьніцы, ці ўтварыць з намі мір, ці не: усё роўна ім суджана згінучь.

Мы ня радуемся ўсьпехамі і не палюаемся няўдачай.

Савецкая Расея гатова ўтварыць з Польшчай і з усімі другімі дзяржавамі пачэсны, справядлівы мір. Калі капіталісты адмовяцца ад яго, Чырвоная армія, надтрыманая працоўным людам усіх краёў, будзе змагацца на хронтах далей, да поўнага вызваленьня праці!

Хронт вратак і спакоен. Такім жа павінен быць і ты. Усе частыне рабочыя павінны на шлічу работніцка-сялянскай улады зьняўніць свой доўг.

Мы пасылаем дэлегатаў на мірную нараду, але армія павінна рабіць сваю справу, і яна зробіць.

Дыплём тэя—у Рыгу, Армія—на Варшаву!

Прамова тав. Троцкага была пакрыта шумнымі воплескамі.

У спрэчках па дакладу тав. Троцкага прынялі ўдаел т. т. Сьмілга, Тухачэўскі, Кнорыя, Вайнштэйн і Ходаш.

Заклучнае слова на пасяджэньні казаў тав. Троцкі, пасьля чаго ў канцы паялі Інтэрнацыянал.

Гэтак казаў тав. Троцкі.

Дыплематы — у Рыгу, Чырвоная армія — на Варшаву!

Гэтымі словамі закончыў свой даклад аб становішчы на хронце менскаму пралетарыяту тав. Троцкі.

Вялікай моцаю і глыбокай верай веда ад дакладу правадчра Чырвонай арміі.

Наш адыход ад сьцен Варшавы на 200 вёрст толькі нязначная ўступка перад адборнымі сіламі няпрывада, у якога мы вырвалі 600 вёрст абшараў.

Мы пакуль што яшчэ ня узялі Варшаву, гэта праўда. Але мы ачысьцілі Беларусь ад шляхты, і сюды ўжо яна не пакажа больш носу.

Наша армія, падобная камуністамі і дэсяткамі тысяч беларусаў, зноў гатова на паход.

Цяпер мы ведаем дарогу на Варшаву, мы не паўторым тых абмылак, якія прымусілі нас адхісьці.

І вось мы зноў гатовы да паходу.

А тым часам нашы дыплематы паехалі ў Рыгу.

Цяпер слова за палкімі. І калі яны наведуць перагаворы, то можна быць зусім пэўным, што наша Чырвоная армія ўвойдзе ў Варшаву.

Калі паны не адурманіліся яшчэ зусім, то яны павінны будаць прыняць нашы ўмовы.

І тагды пачака-шляхецкае польскае правіцельства коштам аграмадных ахвяраў і стратаў прынясе сваім рабочым і сялянам мір, у яго раз-

менш выгады, чымось мы ім прапанавалі спачатку вайны.

Прадоўнікі Польшчы зрабляць з гэтага ўсе неабходныя вывады.

Яны зразумеюць, нарэшце, што жыць над уладаю здраднікау рабочага класу — прыслугак капіталу — не да твару рабочаю і сялянину.

І цяпер мы яшчэ з большым правам, як даўней, можам сказаць, што хутка Чырвоны сьцяг працы і сацыялістыкай рэвалюцыі паднімецца над Варшавай.

Але каб гэта здарылася, треба быць заўсёды гатовымі, треба моцна сьміскаць у руках стрэльбу.

„Міру з Расеяй быць ня можа, пакуль мы ня зьніштожым жывую сілу бальшавікоў“.

Памятай гэтыя словы, чырвонаармеец беларус! Гэта значыць, што міру ня будзе, пакуль шляхта ня зьніштожыць усю нашу Чырвоную армію да апошняга чалавека.

Любіш ты, пач, хваліцца і часта хапаеш праз меру!

Чырвонай арміі табе не перабіць — рукі кароткія. А польскіх рабочых і сялян бязглуздаю і непатрэбнай вайною дэвідзеш да таго, што і ня ўбачыш, як яны зьніштожыць у сябе жывую сілу Пінсудзкіх і іншага шляхецкага і канскага дрэнства...

Вось якія думкі прыходзяць у галаву чалавека, калі ён паслухае нашага вялікага і слаўнага правадыра, нашага тав. Троцкага.

В. Ахрамовіч.

Вакол вайны.

Турцыя — хаўруснік Савецкай Расеі.

На з'ездзе народаў Усходу было прачытана пісьмо Энвера-Пашы (турэцкі даяч, быўшы міністар, праславіўшыся ў турэцкую рэвалюцыю ў 1908 годзе) У сваім пісьме Энвер заяўляе, што турцыя борацца супроці ваяўнічаваньня. У гэтай барацьбе Турцыя — адзіна з хаўруснікаў Савецкае Расеі.

Палкі і французы лічаць становішча вельмі дрэнным.

Літоўскае правіцельства зьвярнулася да варшаўскага правіцельства з заявай, у якой шкадуе, што ня можа вынаўніць габаваньне польскага правіцельства аб вывадзе літоўскіх войск з спрэчных ва-

енца на незаконнасьць акупацыі літоўскіх абшараў польскімі войскамі і, побач з гэтым, прапануецца спыніць ваенныя дзеі і пачаць перагаворы ў Марыямпале. Варшаўскія газеты лічаць станоўшча вельмі бліжэй, Гэтую думку высказваюць і францускія газеты.

Напад літоўцаў на польскія войскі.

Перадаюць, што літвіны напалі на польскае войска, не аб'явіўшы наперад вайны, і перайшлі праз лінію Керзона. Тры дзевяці прававалі перайсьці праз р. Буг.

Аугустоу заняты літвінамі.

Ёсьць чуткі, што літвіны

Прапазыцыя Вэнгры.

Прадстаўнікі вэнгерскага правіцельства зноў зьвярнуліся да польскага вцстаршыні, міністра Дашынскага, з прапазыцыяй даць Польшчы 50.000 чалавек войска з аружжам і амуніцыяй. Апрача гэтага, яны абяцалі, што будаць дастарачаць Польшчы агародніну і аддадуць у яе распрадзьжаныя Вэнгерскі Чырвоны Крыж.

Французская падмога.

Сярод польскіх салдат распаўсюджаюцца чуткі, нібы французы паслалі 40.000 сваіх салдат на падтрыманьне Польшчы і нібы ў ліку пасланных маецца чорнае войска.

Французскія каты.

Французы зьбіраюцца паслаць рускіх салдат, якія знаходзяцца ў Марсэлі (фран-

дузкі горад) на ўсыярэньне арабаў.

Дэлегаты Камуністкага Інтэрнацыяналу на хронце.

Аб'яжджаючы польскі хронт дэлегаты 2 га з'езду 3-га Камуністкага Інтэрнацыяналу Стакліцкі і Стыльён (Амерыка), Боккер (Швэйцарыя) і Дагілес (Англія) прыбылі ў Пружаны, дзе ім было ўстаноена ўрачыстае спатканьне ўсім тамтэйшым работніка-сялянскім насяленьнем. Насяленьне ваколільных вёсак было павядалена аб гэтым прэсэьдзе адозвамі раўкому. 5 га верасня а 4 гадз. днём пачаўся мітынг. Увесь горад сабраўся на пляцу. З вёсак блз ушынку прыбывалі сяляне.

Аркестр зайграў Інтэрнацыянал.

Паміжнародная таварыства рабочых.

Прагэст нарвэжскіх рабочых.

У Хрысьціяніі (сталіца Нарвэгіі) рабочая партыя арганізавала аграмадны мітынг прагэст проці ў нарвэжскіх уладаў, якія адмовіліся прыпусьціць расейскую дэлегацыю праз Нарвэгію ў Данію і Англію. Пры гэтым р боьне заявілі, што калі нарвэжскае правіцельства будзе гэтак і далей вясці свую палітыку, то рабочы няса пакажа сваю сілу.

Забастовачны рух у Японіі.

З Іркуцку паведамыюць, што у вэколіцах гор. Асані няудачна баставалі 7 фабрык. Прычынай гэтаму паслужыла тое, што дзякуючы прамысло аму крызысу і памяншэньню працы, мізэрная калкасьць — 400 штрайбрэжараў спынілі забастовку. На аружных фабрыках 6.000 рабочых паставілі баставалі з прычыны малой платы. Рабочы рух, які ў адзін час падняўся б'ю выскока, цяпер памяншаецца. Дагэтуль арганізаваныя рабочыя ня мелі сродкаў, каб падтрымліваць забастовшчыкаў.

У Савецкай Расеі.

На барацьбу з Урангэлем.

З Петраграду атправілася на Паўднёвы хронт 3 ад партыя работнікаў прафэсыянальных саюзаў. У складзе партыі шмат лепшых работнікаў, многі моладзі, нават іепауналетніх падрусткаў, якія дабравольна едуць на хронт.

Вакол забойства фіскіх камуністаў.

Петраградзкі камітэ Расейскай Камуністкай Партыі даў адозву з прычына з-

гэтой гаворыцца: адназначнае было скіровааньне ня толькі проті іх, а і адназначна камітэ проті іх членаў партыі, адназначна не будаць ніякіх войск у Ічудзь пад дарэ...

Банды Урангэля уцякаюць.

Э Газета „Военный Голос“ стану арміі Ураагья піша што моладзь уцякае ескладу арміі.

Рожа.

У саду пылае чырвань рожы,
І шат зялёны перад ёй
Сваёю мяккаю шатою
Вакол уклони нізка ложка.

Лісты шапочуць, бы пасее
Нячутны сецер з далніх кіў;
„Як пекна рожка чырванее,
Бы кроўю што ле абліў“.

А рожка голан із кі чуе
Ды голас лісьцяў падае.
У апараты вогнятай маей
Сапраўды кроў вака істнуе.

У доўгай бойцы іх міленькі
Насыцькішы кроўю паллялі,
А я кроў высала з ялілі
Сабе на колер на чырвоны.

І новы цуе вака прыходзе
У бойцы згінутым на зьмек,
З маёю кветкаю ў свабодзе
Страчаць Камуны сьветлы
дзень.

Цішка Гартны.

ткі з за-раніцы.

„Цацкаюцца з агнём“.

Ня глядзячы на зробленую паміж правіцельствам і жале-знадарожнікамі згоду, рабочыя ў Эрфурце (Германія) ня гэтак даўна зьвіштожнылі ўз-рывамаі пэлы транспарт аруж-жа і амуніцыі; транспарт быў назначаны для Польшчы і знаходзіўся ў пасланым Ан-тантаў павяздзе. Увесь ня-мецкі друк судзіць рабочыя за тое, што яны ня ўмеюць сябе трымаць. Як думаець, пачыналькі гэтага інцыдэн-ту разьлічывалі на магчы-масьць зрабіць гэтым кан-флікт з Антантай і ўцягнуць Германію ў вайну на старане Расеі. Гэтныя элемэнты цац-каюцца з агнём. Германскі міністар дарог распарадаўся аб хутчайшым увальвеныі відаватых. Праціў гэтакай ме-ры нічога ня маюць правы і левы друк, якіе ня хочуць падлягаць тэрору „каму-ністычных герояў-крыкуноў“.

Ягульнае становішча ў Ру-мыні.

Камітэт Падольска і газэта „Большавік“ зьявіліся ў Бэрэзіўскім сьветлым ад-дэляў. З мэтай бараць-бы (кравіўкай) і санітарнай камісія ўра-дам на чале. Усе тэ-твы з аўтарскіх мага-дэр).

Траньсільваніі аб'яўлена была мобілізацыя, якая не дала ні-якіх вынікаў.

Рэвалюцыйны настрой у Ру-мыні расьце з кожным днём. Па ўсяму краю ідуць забастоў-кі і мітынгі. Усе рабочыя і ся-ляне проціў вайны, салдаты так сама хочуць міру.

Дарагавізна расьце з кож-ным днём. Цукру зусім німа. Войскі кепска адзеты, абуты, і дрэва зормяцца.

Гвалты у Турцыі.

У Канстантынопалі (Тур-цыя) ваенны суд прысудзіў к п'яцімі карам 200 рэвалю-цыйнараў. Значная частка прысуджана да сьмертавань-ня чужымі рукамі.

Непады з Японіяй.

На першым пасяджэньні новага кітайскага кабінэту вынесена пастанова зьвішто-жыць японска-кітайскую зго-ду, макірованую проціў Расеі, і аткікаць з кітайскай арміі японскіх інструктароў.

Наступ кемалістаў.

Газэты паведамляюць, што корпус кемалістаў у Турцыі наступае на Сьмірну, а вой-скі над камандаю палкоўніка Кязіка, ідуць на Бруссу.

У стане белых.

„Чана на кроу.“

Вэнгерскае галоўнае камандаваньне вызначыла за захват у палон, або за забойства вядомых вэнгерскіх камуні-стаў гэтую плату: за Бела-Куна—25000 крон, а за усіх часовых Народных Ка-місараў у быўшай Савецкай Вэнгрыі—100.000 крон, лічаны па 20.000 крон за кожнага.

Ізноу нарада.

Ўрангэлеўскія службы ўвесь час ладзяць нарады. Цяпер у Севастопалі адбываецца на-рада гасударскіх і абчэствен-ных дзеячоў, у якой даду-чаюцца прадстаўнікі рожных партыяў, ад народных адця-лістаў да акцябрыстаў.

Гняздо чарнасотнікаў.

У Вене (у Аўстрыі) збі-раюцца ўсе расейскія чарна-сотнікі царысты. Яны распаў-сюджваюць свае плёкаты па ўсёй Польшчы, Аўстрыі і Балканскаму паўостраву. Па перш усяго яны стараюцца сабраць дэвікінскіх ахвіцэраў і періслаць іх на помач Ўран-гелі. Расейскія манархісты (прыхільнікі цара) вядуць згавом з Польшчаю. Даміе іх трэцца там жа і Савіцкаў (зьмяўшы рэвалюцыю ў ра-сейскі рабочым рэвалюцыя-нер).

У паноу.

Гвалты палкаю ў Верхняй Сі-лезіі.

Насяленьне вельмі абурана ўсё новымі выпадкамі поль-скага тэрору. Ёсьць адзакі аб тым, што рух у рэшце округаў мае ярка камуністыч-ную ахварбоўку. Прыкмята-юцца варожыя адносіны па-між польскімі і савянскімі аку-пацыйнымі войскамі, галоўным чынам з італьянцамі. Нена-вісьць палкаю да немцаў у Усходняй Прусіі прымае ўсё больш дзікія формы. Шмат немцаў пакутуе ў польскіх турмах. Нямецкія рабочыя ўзарвалі пэлы транспарт гар-матаў, аружжа і амуніцыі, ка-торы быў назначаны для Польшчы.

Помач сем'ям чырвонаар-мейцаў.

На пасяджэньні Глускага валаснога рэвалюцыйнага ка-мітэту пастаноўлена ад 10 да 17 верасьня правесці „ты-дзень помачы бяднейшым сем'ям чырвонаармейцаў і па-цярпеўшым ад контр рэвалю-цыі“ запашкаю і засевам па-лёў, а гэтак сама зборам рожных падаркаў.

Па Менску.

„Тыдзень помачы школе“.

Белагвардзейскія нямецкая і польская акупацыі пакінулі школам Беларусі цяжкае на-сьледзтва — зруйнаванне да-цэшту-школьняне будынікі. Дзеля таго, каб аднавіць і вёсці навучэньне, неабходна патрабна зрабіць хоць-бы ся-рэдні ремонт некаторых па-мяшканьняў.

Справа не павінна быць адложана. Ремонт трэба зра-біць да зімы.

Компрос Беларусі вырашыў прыцягнуць да гэтай справы шырокія працоўныя масы. З гэтай мэтай была склікана на 5 верасьня міжведамствен-ная нарада з прадстаўнікоў Компарты, Комсомола, Бунда, Губваенкома, Політурасьвету Захронту, Комтруда Белару-сі, Камісар'яту працы, Сав-нархозу, Комгосора, Гублес-кома, Губтопа, Ваенна-Інжэ-нер. Дэістанцыі Савпрафсаю-заў, Саюза страіц. рабочых, Саюзу работнікаў Прасьветы і Сацыял. Культуры.

Старшыня нарады т. Фрум-кіна адзначыла сабраўшыхся са становішчам справы і зал-пачала з'арганізаваць „Тыдзень помачы школе“.

Нарада выказала вельмі прыхільныя адносіны да „Ты-дню“ і паабяцала ўсялякую дапамогу да найлепшага яго здзяйсненьня.

Вырашана было вясці шы-рокую агітацыю сярод пра-цоўнага насяленьня, каб пры-цягнуць яго да працы па аг-ляду памешканьняў, якія па-вінны рэманціравацца, іх рэ-монту, загатоўцы дроў на зі-му, асенізацыі і ачыстцы бу-дынкаў.

„Тыдзень помачы школе“ састаіцца паміж 20 верасьня і 1 кастрычніка ў залежнась-ці ад месных умоваў.

На чале справы пастаўлена выканаўчая камісія з 6 чалав., якая ўжо апавясьціла ўсе па-вятовныя Адааробразы аб не-аткладным скліканьні на мя-дох міжведамственных на-радаў.

Адрэс Цэнтр. Выканаўчага Камітэту—

Менск, Компрос Беларусі

Адчыненне рабочай беспар-тыйнай канфэрэнцыі.

Учора з 8 гадзіне вечара ў Гарадскім театру адчыні-лася рабочая беспартыйная канфэрэнцыя.

Канфэрэнцыю адчыніў стар-шыня Рэўкома С.С.Р.В. тав. Чэрвякоў, які ў сваёй пра-мове абрысаваў цяжкае становішча Беларусі, як вы-нік імперыялістычных войнаў, і закончыў сваю прамову клічам: „Праз беспартыйную канфэрэнцыю к Саветам!“

Пасьля яго выступіў з пры-вітаньнем рабочай беспартый-най канфэрэнцыі ад імя Чыр-вонай арміі член Рэўваек-савету т. Сьмілга, ад імя арміі Заходняга фронту малады га-лоўнакамандуючы арміяй тав. Тухачэўскі, ад Ц.К. Камуні-стычнай партыі Літбела тав. Кнорын, ад партыі Бунда Фрумкіна і інш.

Пасьля ўсіх прамоваў кан-фэрэнцыя перайшла да выба-ру прэзыдыуму.

Папраўка.

Ва ўчарашнім нумары (24) нашае газэты ў стацьці „Ан-гэльскія рабочыя зналі“, у 10 радку зверху, зроблена па-мылка: напісана—„Яно-то і праўда, што Англія ня была свабадней другіх капіталістыч-ных краёў“, а трэба чытаць— „Яно-то і праўда, што Англія была свабадней другіх капі-талістычных краёў“.